

Hållbarhetsprogram för bostäder i Kungens kurva

Hållbarhetsprogram
Denna version är kopplad till planprogrammet samrådshandling (samrådsskedet),
datum: 2019-02-20

© Huddinge kommun

ISBN 91-85565-02-4
www.huddinge.se

Innehåll

Hållbarhetsprogram.....	3-5
Vision.....	6
Rumsliga och integrerade stadskvaliteter.....	7-10
Infrastruktur för tillgänglighet och närhet	11-12
Mångfunktionella grönytor och klimatanpassning.....	13-14
Resurser i kretslopp.....	15-16
FN:s globala mål.....	17

Hållbarhetsprogram

Hållbarhetsprogram och planprogram

Syftet med detta hållbarhetsprogram är att beskriva ett antal övergripande mål och ambitionsnivåer för utvecklingen av en ny stadsdel i Kungens kuva. Hållbarhetsprogrammet gäller tillsammans med planprogrammet för Diametern 2 m fl. Ett planprogram är det första steget för att utveckla ett område enligt plan- och bygglagen och ska ligga till grund för kommande detaljplanering.

Hållbarhetsprogrammet följer med som bilaga till planprogrammet och hanteras i samma process som planprogrammet med samråd och beslut om godkännande. KF Fastigheter AB äger den största delen av det aktuella markområdet och kommunen äger en mindre del i öster.

Hållbarhetsprogrammet innehåller vision, ett antal övergripande mål samt projektmål för att den nya stadsdelen ska bli en modern och hållbar stadsdel. Med hållbar stadsutveckling menar man en utveckling som är hållbar ur ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv. I detta program är fokus främst på de sociala och ekologiska aspekterna. Målen har tagits fram av Huddinge kommun och KF Fastigheter AB. Målen bygger på Citylab Actions guider med hållbarhetsmål för hållbar stadsutveckling, FN:s globala mål samt Huddinge kommuns styrdokument, exempelvis Huddinges översiktsplan 2030,

Huddinges miljöprogram 2017-2021 och Hållbart Huddinge 2030.

Läsanvisning

Hållbarhetsprogrammet är indelat i vision samt fyra tematiska avsnitt. Under varje avsnitt finns ett antal fokusområden med ett övergripande mål och ett antal projektmål. I inledningen till varje fokusområde finns symboler som visar vilka av FN:s globala mål som beaktats i fokusområdet. Under respektive delmål finns en beskrivning av Måluppfyllelse. Med detta avses hur målet kan uppfyllas, hur målet beaktats hittills inom programarbetet, samt hur och i vilket skede det kommer att studeras vidare.

Fortsatt arbete med hållbarhetsprogram

Utvecklingen av den nya stadsdelen kommer att ske under lång tid och hållbarhetsprogrammet behöver därför vara ett dokument som aktualiseras och revideras under hand. Målen i hållbarhetsprogrammet kommer att specificeras/konkretiseras ytterligare inför och under arbetet med kommande detaljplanering av området. Förslag till åtgärdsplaner med aktiviteter kommer att tas fram där även ansvarsfördelning och uppföljningsprocess redovisas.

Hållbart Huddinge 2030 och kommunens övergripande mål

År 2012 antog Huddinge kommun långsiktiga mål för en hållbar samhällsutveckling till år 2030, Hållbart Huddinge 2030. Texten Hållbart Huddinge 2030 beskriver en ögonblicksbild av Huddinge år 2030 och återger en långsiktigt önskvärd och möjlig framtid.

Hållbart Huddinge 2030 är indelat i följande målområden:

- Ansvar för naturresurser
- Gemenskap och delaktighet i samhällslivet
- Attraktiva bostadsområden
- God utbildning och kreativt näringsliv
- Rik fritid och god hälsa

För att nå det framtida läget i ett Hållbart Huddinge har Huddinge kommun formulerat fem övergripande mål:

- Bra att leva och bo
- Utbildning med hög kvalitet
- Fler i jobb
- God omsorg för individen
- Ekosystem i balans

Citylab Action: Guide för hållbar stadsutveckling

Citylab Action är ett forum för kunskapsuppbyggnad och kunskapsdelning inom hållbar stadsutveckling, organiserat av Sweden Green Building Council. Citylab Action har som främsta syfte att stödja stadsutvecklingsprojekt i att formulera hållbarhetsmål.

Huddinge kommun har tillsammans med KF Fastigheter AB, som är markägare i stadsutvecklingsområdet, deltagit i Citylab Actions utbildningsblock.

Citylab har preciserat 10 övergripande hållbarhetsmål för hållbar stadsutveckling. Dessa mål är utvecklade med hänsyn till FN:s globala mål för hållbar utveckling, Delegationen för hållbara städers dokument om hållbar stadsutveckling, Sveriges nationella miljö kvalitetsmål, folkhälsopolitiska mål, samt Vision för Sverige 2025.

De 10 övergripande hållbarhetsmålen för hållbar stadsutveckling är följande:

1. God hälsa och välbefinnande

Att skapa förutsättningar för god hälsa och välbefinnande för människor är en central fråga för hållbar samhällsutveckling. Folkhälsan påverkas av allt från individers egna val och levnadsvanor till strukturella faktorer såsom yttre miljöer och demokratiska rättigheter.

2. Jämlikhet, jämställdhet och social sammanhållning

Ökade sociala klyftor är ohållbart ur ett etiskt, demokratiskt och samhällsekonomiskt perspektiv. Det är därför viktigt att skapa förutsättningar för jämlikhet, jämställdhet och social sammanhållning med respekt för människans frihet och möjligheter.

3. Delaktighet och inflytande

Brist på möjlighet att påverka livsvillkoren har ett samband med hälsan. Därför är delaktighet och inflytande ett grundläggande villkor, som gäller alla med hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder.

4. Trygg och säker livsmiljö

Forskning visar entydigt att kvinnor i mycket högre grad än män upplever otrygghet när de vistas i det offentliga rummet, framför allt på kvällar och nätter. Hållbar stadsutveckling förutsätter en trygg och säker livsmiljö där boende, verksamma och besökare kan vistas på lika villkor.

5. Goda försörjningsvillkor

Hållbar stadsutveckling förutsätter goda försörjningsvillkor. Om människor saknar arbete och sysselsättning bidrar det inte bara till sämre livskvalitet för den enskilde utan också till social otrygghet och minskad sammanhållning i samhället i stort.

6. Attraktivt stadsliv

Hållbar stadsutveckling handlar om att främja och skapa värden som bidrar till ett attraktivt stadsliv – en hållbar och mångfacetterad stad öppen för olika kulturer – som bidrar till städernas ökade dragningskraft för boende, besökare, näringsliv och investerare.

7. Resurshushållning

Resurshushållning innebär att användningen av energi, material och vatten minimeras, att resurserna används och återanvänds effektivt i kretslopp och att förnybara energislag och material väljs i första hand. Delad användning av resurser kan markant minska resursbehovet.

8. Ingen negativ klimatpåverkan

Koldioxid och andra växthusgaser från olika verksamheter gör att det globala klimatet förändras och blir varmare. Stadsutvecklingsprojekt bör ha som mål att minimera negativ klimatpåverkan, så att Sverige kan fasa ut sina nettoutsläpp av växthusgaser.

9. Ingen negativ miljöpåverkan

Ingen negativ miljöpåverkan är en central fråga, bl.a. för att undvika spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen och att minska belastningen på ekosystemen. Minst lika viktigt är också att bevara och främja den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön, samt att människors aktiviteter medför ett så litet ekologiskt fotavtryck som möjligt.

10. Resiliens och flexibilitet

Den byggda och naturliga miljön måste kunna stå emot klimatförändringar och kunna anpassas till framtida ändrade behov. Resiliens och flexibilitet handlar om att städer ska kunna stå emot stress, förutsebara och oförutsedda förändringar. Påfrestningar kan vara avbrott i viktiga försörjningssystem, översvämningar, m.m.

Vision

Den täta stadsdelen

I den täta stadsdelen finns det plats för många boende och verksamheter på en liten yta. De många och höga husen i små och varierade kvarter skapar en stadsdel av storstadsmått, med de fördelar som den ger med stora flöden av människor och variation i varje gatuhörn. Stadsdelen har spännande arkitektur och med jämna mellanrum finns det hus som vågar sticka upp. Stadsdelen är ett nytt inslag i Kungens kurva och inspirerar handelsområdet till utveckling.

Stadsdelen med livet i centrum

I stadsdelen finns boende, besökare och arbetande som trivs och befolkar den med liv och rörelse dygnet runt, hela veckan. Mitt i stadsdelen finns det centrala torget som tillsammans med stadsdelsparken blir den naturliga mötesplatsen för boende och besökare i stadsdelen. Här samsas restauranger, butiker och kultur med lek och blomsterprakt i parken. Närheten till shopping och Gömmarens naturreservat gör att de boende kan dela sina liv mellan lugnet i naturen och tempot i den urbana stadsdelen. I den levande stadsdelen är det gott om plats för både barn, ungdomar och vuxna under livets olika skeden och behov. Liv och rörelse under både dag- och kvällstid gör att stadsdelen känns trygg och hemtrevlig.

Stadsdelen med det gröna i centrum

Grönskan är själva kärnan i stadsdelen med en stadsdelspark i områdets mitt och gröna gator som leder boende och besökare till parken. Träd utmed gatorna tar ned de höga husens skala och ger en behaglig och rekreativ stadsmiljö. Stadsdelsparken förändras gradvis från de urbana, kommersiella delarna i norr, till skogen och kopplingen över till Gömmarens naturreservat i söder. Stadsdelens genomgående stråk av grönska används av de boende och besökare men fungerar samtidigt som spridningsvägar för både mindre djur och natur.

Den nära stadsdelen

I stadsdelen är vardagslivet enkelt då allt finns inom räckhåll. Verksamheter, närservice och kultur finns samlad i stadsdelens mitt medan förskolor ligger utspridda i stadsdelens bottenvåningar. De boende har nära både till stadsdelsparken, Gömmarens naturreservat och idrottsliv men samtidigt bor de alldeles bredvid utbudet i norra Europas största handelsområde. Närheten till snabb kollektivtrafik samt till det övergripande vägnätet gör att andra delar av Huddinge och centrala Stockholm, såväl som länets norra delar, finns inom räckhåll.

Rumsliga och integrerade stadskvaliteter

Bebyggelse

Övergripande mål

Använda marken på ett resurseffektivt sätt, anpassat till lokala förutsättningar, där befintlig och ny bebyggelse länkas samman för att åstadkomma en fysiskt sammankopplad och socialt integrerad stad.

Projektets delmål

1. Mål: Skapa en sammanhängande stadsstruktur med tydliga stråk där ny och befintlig omkringliggande bebyggelse länkas samman för att åstadkomma en fysiskt och socialt sammankopplad och integrerad stadsdel. Kopplingar till omgivande områden exempelvis till Skärholmen, Vårby Gård och Segeltorp behöver stärkas.

Måluppfyllelse: Strukturen har anpassats till omgivande stråk och förhåller sig till den storskaliga befintliga bebyggelsen i norr. Befintlig bebyggelse inom området kommer att rivas. Målet beskrivs i planprogrammet, utvecklas i detaljplanen. Anpassning av omgivande cykelvägar och gröna stråk, begränsning av barriäreffekter m m ingår i kommunens utvecklingsplan för Kungens Kurva.

2. Mål: Minimera barriärer som förhindrar rumslig och social integration och sammanhållning.

Måluppfyllelse: Stråken leder in besökare till mötesplatser i stadsdelen. Lutningar och siktlinjer för gator beaktar detta mål. Beskrivs i planprogrammet, utvecklas i detaljplanen, utformas vid projektering.

3. Mål: Utforma såväl den befintliga som den planerade miljön så att den blir tillgänglig, säker och trygg.

Måluppfyllelse: Trygghetsaspekten har varit en av de viktigaste utgångspunkterna i utformning av strukturen. Beskrivs i planprogrammet, utvecklas i detaljplanen, utformas vid projektering. Förslaget till struktur gör att mötesplatser och målpunkter ligger utmed samma stråk för att koncentrera människorna längs stråken och på öppna ljusa platser som är lätta att överblicka. Bostäder finns i förslaget i alla kvarter vilket ger fönster med ögon både mot gator, torg och gårdar. Husens entréer placeras så att de leder direkt ut mot gatorna vilket bidrar till att fler människor rör sig i gaturummet.

4. Mål: Minst hälften av byggnaderna i varje kvarter uppnår lägst miljöklass silver eller motsvarande.

Måluppfyllelse: regleras i avtal, hanteras i bygglovskedet

Funktioner

Övergripande mål

Skapa förutsättningar för stor mångfald och variation i gestaltningen samt funktionsblandning (boende, service, kultur och arbetsplatser) i samverkan med befintlig omgivande bebyggelse.

Projektets delmål

5. *Mål:* Skapa en funktionsblandad stadsdel med en blandning av bostäder, arbetsplatser, social service, kommersiell service, rekreation, kultur etc.

Måluppfyllelse: I strukturen finns plats för bostäder, kommersiell och offentlig service, skola, förskolor, möjlig kulturbyggnad på torget, stadsdelspark och fickparker. Beskrivs i planprogrammet, användningsbestämmelser definieras i detaljplanen, verksamheter regleras i avtal.

6. *Mål:* Bostäderna har olika upplåtelseformer, storlekar och prisklasser.

Måluppfyllelse: strukturen medger denna variation och mångfald. Beskrivs i planprogram och detaljplan, definieras vid projektering, regleras i avtal, hanteras i bygglovskedet.

7. *Mål:* Det finns tillgång till multifunktionella lokaler som kan samnyttjas för olika ändamål.

Måluppfyllelse: Skolan och kulturbyggnaden har pekats ut som viktiga platser som möjliggör olika aktiviteter och som är öppna även på kvällar, helger och skollov. Beskrivs i planprogram och detaljplan, regleras i avtal.

8. *Mål:* Bottenvåningarna längs området kommersiella stråk innehåller lokaler för ett varierat serviceutbud inklusive arbetsplatser
Måluppfyllelse: strukturen innehåller ett kommersiellt stråk. Beskrivs i planprogram, användningsbestämmelser definieras i detaljplan.

9. *Mål:* Offentlig service lokaliseras främst i bra kollektivtrafiklägen och om möjligt sker en samlokalisering med kommersiell service.

Måluppfyllelse: allt inom stadsdelen är kollektivtrafiknära, de delar av bebyggelsen som är lämpliga för annat än bostäder är lokaliserade nära spårvagnshållplatsen. Beskrivs i planprogram, användningsbestämmelser definieras i detaljplan, verksamhet regleras i avtal.

10. *Mål:* Stadsdelen har god tillgång på mötesplatser som utformas så att sammanhållning och gemenskap kan öka.

Måluppfyllelse: I strukturen finns det gott om mötesplatser på flera olika nivåer: från bostadsgårdarna, till fickparkerna och vidare till torget och stadsdelsparken som samlar hela stadsdelen. Bostädernas entréer är vända ut mot stadsdelens gator, vilket gör gaturummen till naturliga mötesplatser.

Beskrivs i planprogram, utvecklas i detaljplan, utformas vid projektering.

Social inkludering

Övergripande mål

Skapa förutsättningar för social inkludering och möjligheter till uppbyggnad av en lokalt anpassad ekonomi genom att t ex prioritera lokal arbetskraft, lokalt upphandlat fastighet-sunderhåll, lokal odling etc. Skapa möjligheter till återbruk, återvinning, reparation (cirkulär ekonomi) vilket också kan stärka den lokala ekonomin.

Projektets delmål

11. *Mål:* Stödja social inkludering och sammanhållning genom att använda sociala klausuler i avtal och liknande för att t ex rekrytera arbetskraft som står långt från arbetsmarknaden, från närområdet för praktik, lärlingsjobb etc.

Måluppfyllelse: Flexibla ytor finns i strukturen för framtida behov, allt är inte programmerat. Beskrivs i planprogram och detaljplan, regleras i avtal.

Platser

Övergripande mål

Den byggda och naturliga miljön erbjuder trygga, säkra och attraktiva offentliga och semi-offentliga platser och stråk för människor oavsett bakgrund, kön, funktionsnedsättning eller ålder.

Projektets delmål

12. *Mål:* Utforma stadsdelen så att fysisk aktivitet stimuleras

Måluppfyllelse: möjlighet till närrekreation och spontanidrott möjliggörs i strukturen genom park, fickparker och skolgård.

Gena gång- och cykelstråk uppmuntrar till rörelse vid förflyttning inom stadsdelen.

Beskrivs i planprogram, vidareutvecklas i detaljplanen, utformas i projekteringskedet.

13. *Mål:* Utforma multifunktionella utomhusytor som kan samutnyttjas för olika ändamål

Måluppfyllelse: möjligheter till ovanstående

finns i parker, på torg och på skolgård
Beskrivs i planprogram och detaljplan, utformas i projekteringskedet.

14. *Mål:* Den byggda miljön har trygga, säkra och attraktiva offentliga platser och stråk.
Måluppfyllelse: Större mötesplatser som torg och park ligger centralt i strukturen där det finns många ögon och passerande. Även stråket från spårvagnshållplatsen till torget har ett flöde av människor. Generellt sett finns många boende i den täta staden som ser vad som händer på gatan. Trygghetsaspekten har varit en av de viktigaste utgångspunkterna i utformning av strukturen. Beskrivs i planprogram, vidareutvecklas i detaljplan, utformas i projekteringskedet.

15. *Mål:* Stråket till Gömmarens naturreservat utformas så att det tillgängliggör naturreservatet och stimulerar till rekreation och naturupplevelser.

Måluppfyllelse: strukturen innehåller ett grönt stråk mellan park och naturreservat
Beskrivs i planprogram, utvecklas i detaljplan, utformas i projekteringskedet

Lär milj öer

Övergripande mål

Skolor och förskolor utformas med goda utomhus- och inomhusmiljöer, samt integreras i en hållbar utveckling av stadsdelen.

Projektets delmål

16. *Mål:* Utforma goda utomhusmiljöer för skola och förskolor.

Måluppfyllelse: Strukturen medger stora möjligheter att skapa goda utemiljöer för skola och förskolor. Beskrivs i planprogram och detaljplan, utformas vid projektering, regleras i avtal.

17. *Mål:* Skapa trygga och säkra vägar för att gå och cykla till skolan och förskolorna från alla kvarter i området. I den täta strukturen finns en gatuhierarki som beaktar gång- och cykelkopplingarna till viktiga målpunkter bl a skolan.

Måluppfyllelse: Förskolor är spridda över hela stadsdelen, dvs nära till förskola från bostad och de byggs ut i den takt som bostäderna byggs ut. Upphöjda korsningar och övergångsställen anläggs där många barn passerar. Beskrivs i planprogram, utvecklas i detaljplan, utformas i projekteringskedet.

18. *Mål:* Skapa säkra gångstråk till parken och naturreservatet från skolan och alla förskolor

Måluppfyllelse: Strukturen visar anpassade gatusektioner med trottoarer och möjlighet att gå mellan förskola till parken och naturreservatet genom gröna stråk. Beskrivs i planprogram, utvecklas i detaljplan, utformas i projekteringskedet.

19. *Mål:* Möjliggöra samutnyttjande av skolans lokaler för olika ändamål vid olika tidpunkter under dygnet.

Måluppfyllelse: Skolans lokaler och utemiljöer kommer att kunna användas för andra ändamål utanför skoltid. Skolan är en av de stora målpunkterna i området, lokaliserad i ena änden av områdets huvudstråk, lättillgängligt från Kungens Kurvaleden och nära buss-hållplats. Beskrivs i planprogram, utvecklas i detaljplan, regleras i avtal.

20. *Mål:* Planera förskolegårdar i bostadskvarteren så att en del av ytan kan samnyttjas för fler ändamål och av de boende på tider då förskolan inte behöver gården.

Måluppfyllelse: Gårdarnas storlek medger plats för förskolegårdar om 2000 kvm där delar kan samutnyttjas och delar är reserverade för förskola respektive boende. Beskrivs i planprogram, utvecklas i detaljplan.

Infrastruktur för tillgänglighet och närhet

Transporter

Övergripande mål

Skapa närhet och tillgänglighet till olika urbana funktioner och anläggningar (bostäder, arbetsplatser, samhällsservice, kultur, etc.), samt skapa goda förutsättningar för användning av hållbara transporter (gång, cykel och kollektivtrafik samt leveranser).

Projektets delmål

21. *Mål:* Gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras

Måluppfyllelse: Gena och säkra gång- och cykelstråk, som passerar viktiga målpunkter, och leder till spårvägs- och busshållplatser, är inritade i strukturen. Beskrivs i planprogram, vidareutvecklas i detaljplan och utvecklingsplan för Kungens Kurva, utformas i projekteringskedet.

22. *Mål:* Gång och cykel stimuleras genom trygga, trafiksäkra och gena gång- och cykelvägar.

Måluppfyllelse: Strukturen innehåller i huvudsak små kvarter som medför rörelser i sekvenser mellan målpunkter, gena förbindelser, många målpunkter, och flöden av människor. Beskrivs i planprogram, utvecklas i detaljplan, utformas i projekteringskedet.

23. *Mål:* Använda mobility managementplanering för att skapa förutsättningar för hållbart resande.

Måluppfyllelse: beskrivs i trafikutredningen, utvecklas i detaljplan, regleras i avtal.

24. *Mål:* Tillämpa kommunikations- och informationsteknologi för att främja hållbara resor hos invånare, besökare och verksamma i området.

Måluppfyllelse: hanteras i projekteringskedet

25. *Mål:* Skapa utrymme för fordonspooler.

Måluppfyllelse: beskrivs i planprogram, utvecklas i detaljplan, regleras i avtal

26. *Mål:* Undersöka möjligheter till samordnad varudistribution för att minska antalet godstransporter.

Måluppfyllelse: beskrivs i trafikutredningen.

27. *Mål:* Lokalisera parkering för boende och verksamheter i parkeringsgarage.

Måluppfyllelse: vid utformningen av kvarteren har detta varit en förutsättning.

Beskrivs i planprogram och trafikutredning, regleras i detaljplan.

28. *Mål:* Vid skolor och förskolor samt platser där barn och äldre vistas prioriteras trafiksäkerhet före framkomlighet.

Måluppfyllelse: Låg hastighet planeras i området. Upphöjda korsningar som prioriterar gång och cykel planeras vid strategiska punkter t ex vid skolan. Beskrivs i planprogram och trafikutredning, utvecklas i detaljplan, utformas i projekteringskedet.

Informations- och kommunikationsteknik

Övergripande mål

Säkerställa att informations- och kommunikationsteknologi (IKT) och den information som en stad behöver eller genererar integreras och används på lämpligt sätt för att utveckla stadsdelen hållbart.

Projektets delmål

29. *Mål:* Integrera infrastrukturen för informations- och kommunikationsteknik som en del av den tekniska infrastrukturen.

Måluppfyllelse: hanteras i projekteringskedet.

30. *Mål:* Använda informations- och kommunikationsteknik för att koppla ihop staden, dess funktioner och invånarna för att bättre nyttja stadens resurser, t ex kan det leda till smartare elanvändning och bättre utnyttjande av resurser genom cirkulär ekonomi.

Måluppfyllelse: Kommunen har ett informationsansvar och arbetet bedrivs via de kommunala kanalerna.

Mångfunktionella grönytor och klimatanpassning

Grön- och blåstruktur

Övergripande mål

Skapa eller bevara mångfunktionell grön- och blåstruktur som ger goda förutsättningar för hälsosam luftkvalitet, ljudmiljö och mikroklimat vilket stärker fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande.

Projektets delmål

31. Mål: Skapa en sammanhållen grönstruktur som kopplar samman stadsdelen med angränsande grönområden och Gömmarens naturreservat.

Måluppfyllelse: Ett grönt stråk skapas genom området från den planerade dagvattendammen i norr till naturreservatet i söder.

Stråket innehåller vegetation och vatten som har en gynnsam påverkan på luft, ljud och mikroklimat samt bidrar till positiva upplevelser. Beskrivs i planprogram och MKB, utvecklas i detaljplan, utformas i projekteringskedet.

32. Mål: Utnyttja dagvattnet som en resurs för bevattning och trivsel

Måluppfyllelse: strukturen gör det möjligt att använda dagvattnet från gårdar och tak till bevattning av vegetation i gaturummet. Synligt vatten i parken och på torget bidrar till välbefinnande både visuellt och genom vattenljud från rinnande vatten eller fontäner. Beskrivs i planprogram, dagvattenutredning och MKB. Utvecklas i detaljplan, utformas i projekteringskedet, regleras i avtal.

33. Mål: Säkerställa att stadsdelen kommer innehålla mycket grönska och mångfunktionella grönytor som gynnar biologisk mångfald och sociala värden.

Måluppfyllelse: Stadsdelsparken kommer planeras utifrån ovanstående mål. Projektet har tagit fram exempel på gestaltning av bostadsgårdar, med respektive utan förskolegård, där tillämpning av grönytefaktor har testats.

Ekosystemtjänster

Övergripande mål

Anpassa ekosystemtjänster till områdets förutsättningar och synliggör dem så att de även bidrar till sociala värden.

Projektets delmål

34. *Mål:* Kompensera för förlust av biologisk mångfald genom att anlägga exempelvis faunadepåer, mulmholkar, fågel- och fladder-musholkar, bihotell.

Måluppfyllelse: förslag på åtgärder finns i naturvärdesinventeringen, utreds vidare, utformas i projekteringskedet.

35. *Mål:* Plantera i huvudsak inhemska arter. Träd och buskar som bär frukt är att föredra ur naturvårdssynpunkt.

Måluppfyllelse: Målet beaktas då befintlig vegetation som tas bort vid utbyggnaden av området ersätts med ny vegetation i parker och på gårdar. Val av arter sker vid programmering och projektering av parker och gårdar.

36. *Mål:* Stärka de ekologiska sambanden längs promenadstråket mellan stadsdelsparken och Gömmarens naturreservat.

Måluppfyllelse: strukturen beaktar detta. Utformas i projekteringskedet.

37. *Mål:* Tillskapa och stärka kulturella och reglerande ekosystemtjänster

Måluppfyllelse: Strukturen medger detta, ex i parken och genom att tillskapa kultur och mötesplatser inom området. Utformas i projekteringskedet.

Klimatanpassning

Övergripande mål

Öka samhällets robusthet inför omvärldens förändringar. Minimera sårbarheten för framtida extrema skyfall, stigande nivåer i hav, vattendrag och sjöar samt för ökande temperaturer.

Projektets delmål

38. *Mål:* Skapa mångfunktionella ytor som kan användas som översvämningssytor

Måluppfyllelse: strukturens höjdsättning och läget på stadsdelsparken möjliggör detta. Beskrivs i dagvattenutredningen, utformas i projekteringskedet.

39. *Mål:* Beakta risker för stigande temperaturer och möjligheter att påverka värmeöar.

Måluppfyllelse: I strukturens gatusektioner finns gatuträd inritade. Träd och buskar hjälper till att jämma ut temperaturskillnader i stadsmiljöer. Beskrivs i MKB, regleras i detaljplan, utformas i projekteringskedet.

40. *Mål:* Utforma platser med ett behagligt mikroklimat.

Måluppfyllelse: Områdets torg och parker har sydvästlägen för gynnsamma solförhållanden men även ytor som skuggas av hus och växtlighet. De höga husens påverkan på mikroklimatet i marknivå behöver studeras vidare. Beskrivs i MKB, utvecklas i detaljplan, utformas i projekteringskedet.

41. *Mål:* Planera vegetation på bostadsgårdar, skol- och förskolegårdar, lekplatser och i parker så att platser med svalkande skugga erhålls.

Måluppfyllelse: strukturen medger ovanstående. Utformas i projekteringskedet.

Resurser i kretslopp

Materialflöden

Övergripande mål

Upprätthålla en låg resursanvändning med cirkulära flöden för biologiska förnyelsebara resurser och tekniska icke förnybara resurser.

Projektets delmål

42. Mål: Utreda synergier mellan flöden av vatten, avfall och energi för en ökad resurseffektivitet.

Måluppfyllelse: utreds vidare i detaljplane- och projekteringskedet.

43. Mål: Beakta livscykelanalyser för material och byggprocesser

Måluppfyllelse: utreds vidare i projekteringskedet

44. Mål: Minimera uppkomsten av byggavfall under byggprocessen så långt som möjligt

Måluppfyllelse: beaktas i projektering och byggande.

45. Mål: Underlätta sortering av avfall.

Måluppfyllelse: Sortering av byggavfall utreds vidare inför varje utbyggnadsetapp. Strukturen medger utbyggnad av sopsugsanläggning samt för lokal sopsortering i kvarteren för boende. Stadsdelen bör få en mobil återbruksanläggning. En sådan funktion kan även finnas i en centralt placerad lokal som då skulle bli viktig för stadsdelens resurshållning men även fylla en social och pedagogisk funktion.

46. Mål: Underlätta cirkulär ekonomi och delningsekonomi

Måluppfyllelse: Utreds vidare i detaljplaneskedet.

47. Mål: Samordna byggtransporter för att minska miljöbelastning och trängsel så långt det är möjligt.

Måluppfyllelse: beaktas vid etappindelning, projektering och byggande.

48. Mål: Hantera massor/krossverksamhet inom programområdet i så stor utsträckning som möjligt.

Måluppfyllelse: den preliminära utbyggnadsordningen har beaktat detta. Regleras i avtal inför byggande.

Produkter

Övergripande mål

Välj produkter och material så att spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen till luft, vatten och mark undviks, samt för att skapa förutsättningar för goda arbetsvillkor och en god arbetsmiljö i produktions- och byggskedet.

Projektets delmål

49. *Mål:* Välja produkter och material så att spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen undviks.

Måluppfyllelse: Beaktas vid projektering och byggande.

50. *Mål:* Minimera skadliga kemiska ämnen i byggprodukter.

Måluppfyllelse: beaktas vid projektering och byggande.

Energi

Övergripande mål

Minimera energianvändningen, använd förnybara energikällor som har begränsad miljö- och hälsopåverkan, verka för att utsläpp av växthusgaser ligger nära noll.

Projektets delmål

51. *Mål:* Optimera energianvändningen i stadsdelen.

Måluppfyllelse: beaktas vid projektering och byggande.

52. *Mål:* Utredda möjligheterna till utbyte av överskottsvärme och överskottskyla mellan bostäder och verksamheter inom och utanför området.

Måluppfyllelse: utreds under detaljplaneskedet.

53. *Mål:* Studera möjligheten till bergvärme och bergvärmelagring.

Måluppfyllelse: utreds under detaljplaneskedet.

FN:s globala mål

GLOBALA MÅLEN för hållbar utveckling

1. Utrota fattigdom i alla dess former, överallt.

2. Utrota hunger, uppnå matsäkerhet och förbättrad kost samt främja ett hållbart jordbruk.

3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.

4. Säkerställa inkluderande och rättvis utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

5. Uppnå jämställdhet och stärka alla kvinnors och flickors ställning.

6. Säkerställa tillgänglighet och hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

7. Säkerställa tillgång till prisvärd, pålitlig, hållbar och modern energi för alla.

8. Främja kontinuerlig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning och anständigt arbete för alla.

9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, främja inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.

10. Minska ojämlikhet inom och mellan länder.

11. Gör städer och boplatser inkluderande, säkra, flexibla och hållbara.

12. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

13. Vidta brådskande åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess effekter.

14. Bevara och hållbart nyttja hav, sjöar och marina resurser för hållbar utveckling.

15. Hållbart skogsbruk, stoppa ökenspridning, bromsa och vända markförstöring samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

16. Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, ge tillgång till rättssystem för alla och bygga effektiva, ansvarstagande och inkluderande institutioner på alla nivåer.

17. Stärka verktyg för genomförande och vitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.